

Kysymyksiä ja vastauksia kunta-alan sopimusratkaisusta

Jos et löydä vastausta kysymykseesi, ole yhteydessä omaan luottamusmieheesi. Voit lähettää kysymyksen myös Tehyyn [asiointipalvelun](#) kautta.

Päivitetty 31.7.2020 klo 08.00.

Saimmeko todella oman työehtosopimuksen?

- KVTES on kunta-alan yleinen virka- ja työehtosopimus. KVTES:ssä on sovittu kunta-alan yleiset työehdot alkaen palkkauksesta, työajoista, vuosilomasta aina sairausajan palkallisuuteen jne. KVTES:n piiriin kuuluvat kaikki kunta-alan työntekijät, joiden osalta ei ole sovittu omaa alakohtaista sopimusta. Tähän asti omia alakohtaisia työehtosopimuksia on ollut lääkäreillä (LS), opettajilla (OVTES), teknisillä (TS) ja tuntipalkkaisilla työntekijöillä.
- 1.9.2021 kunta-alan sopimusrakenne muuttuu. On sovittu, että silloin astuu voimaan uusi alakohtainen työehtosopimus eli SOTE-TES. Sen piiriin siirtyvät KVTES:stä terveydenhuollon ja sosiaalihuollon henkilöstö. Kyseessä on siis todella sote-alan oma alakohtainen työehtosopimus, jonka piiriin kuuluu noin 170 000 työntekijää. SOTE-TES:iin tulevat alakohtaiset palkkaus- ja työaika määräykset.
- Alakohtainen työehtosopimus on tärkeä siksi, että voimme jatkossa neuvotella sote-alan työehtojen kehittämisestä (esim. palkkauksesta ja työajoista) omassa sote-alan neuvottelupöydässä. Sote-alan työehtosopimuksen piiriin kuuluvista jäsenistä yli 80 % on tehyläisiä tai superilaisia. Siksi meillä on sote-alan työehdoista neuvotellessa eniten vaikutusvaltaa.
- Työ sote-alan työehtosopimuksen määräysten kehittämiseksi alkaa heti ensi syksynä.

Jos sote-uudistusta ei tulekaan, niin mitä tapahtuu sote-alan työehtosopimukselle?

- Sote-alan työehtosopimuksen voimassaolo ei riipu sote-uudistuksen etenemisestä. Sote-alan työehtosopimus tulee voimaan 1.9.2021 riippumatta siitä, tuleeko soteuudistusta vai ei. Kun sote-uudistus aikanaan tulee, sote-alan työntekijät siirtyvät kunnista ja kuntayhtymistä maakuntien palvelukseen ja myös siellä noudatetaan sote-sopimusta.

Varhaiskasvatuksen opettajat siirtyvät OVTES:iin eli opettajien työehtosopimuksen piiriin. Miten käy tehyläisten varhaiskasvatuksessa työskentelevien jäsenten edunvalvonnan?

- Osana kunta-alan sopimusjärjestelmän uudistamista on sovittu, että varhaiskasvatuksen opettajien, erityisopettajien ja varhaiskasvatuksen esimiesten työehdot määräytyvät 1.9.2021 alkaen OVTES:n mukaan. Muiden varhaiskasvatuksessa työskentelevien ammattiryhmien (esim. lastenhoitajien, lähihoitajien ja sosionomien, joilla ei ole lastentarhan opettajan pätevyyttä) työehdot määräytyvät jatkossakin KVTES:n mukaan.
- Tehy neuvottelee varhaiskasvatuksessa työskentelevien jäsentensä työehdoista kuten tähänkin asti. Tehyn neuvotteluasema varhaiskasvatuksessa paranee, koska lastentarhanopettajat ja koko sote-henkilöstö siirtyy KVTES:stä muihin työehtosopimukseen.

Ovatko palkankorotukset yleisen linjan mukaiset?

- Yleistä linjaa ei ole yksikäsitteisesti määritelty.
- Yleisimmin (muitakin tapoja on) vertaillaan teknologiateollisuuden sopimukseen, jossa palkat nousivat 3,3 % 25 kuukauden aikana. Kuntasopimuksessa palkat nousevat 23 kuukauden aikana 3,04 %.
- Ensimmäisen vuoden korotus: 1,22 % tai 26 euroa kuukaudessa on keskimääräisenä korotuksena 1,24 %.
- Toisen sopimuskauden korotus koostuu 1 %:n yleiskorotuksesta ja 0,8 %:n järjestelyvarasta, yhteensä 1,8 %
- Sopimuskorotukset yhteensä 3,04 %.
- Koska sopimuskausi on 2 kuukautta lyhyempi, niin laskennallisesti 3,3 %:sta vähennetään lyhennys, joka on $2 \times 0,132 = 0,264$ %
- Eli $3,3 \% - 0,26 \% = 3,04$ %
- Näin laskien kuntasopimus on verrannollinen teknologiateollisuuden sopimuksen kanssa palkkaratkaisun osalta.

Mitä tapahtui tasa-arvo-ohjelmalle?

- Tehy ja Super lanseerasivat alkuvuodesta 2019 tasa-arvo-ohjelman, jonka tavoitteena oli saada valtiolta rahoitusta sote-alan palkkauksen parantamiseen. Tavoitteeksi asetettiin vuosittain 1,8 %:n ylimääräiset palkankorotukset kymmenen vuoden ajalle. Ohjelman avulla tehyläisten palkkakuoppaa olisi saatu kurottua merkittävästi umpeen. Samalla koko maassa naisen euron jälkeenjääneisyys olisi parantunut merkittävästi. Suomalaisen naisen euro on tällä hetkellä noin 84 % miehen eurosta.
- Talouden realiteetit vaikuttavat aina työmarkkinaratkaisuihin. Koronaepidemia muutti maan ja kuntien taloudellista tilannetta ratkaisevasti heikompaan suuntaan. Tasa-arvo-ohjelman vaatimalle valtion rahoitukselle ei ollut tänä keväänä realistisia edellytyksiä.

- Tasa-arvoiseen palkkaan perustuvat tavoite ei ole kuitenkaan hävinnyt mihinkään. Tällä neuvottelukierroksella sitä edistetään kunta-alalla tekemällä selvitys palkkatasa-arvosta, ansiokehityksestä ja palkkaohjelmasta.

Koronalisä, miksi sitä ei saatukaan?

- Tehy vaati neuvotteluissa ns. koronalisää niille työntekijöille, jotka altistuvat työssään koronavirukselle ja joihin kohdistuvat valmiuslain mukaiset rajoitukset (ylityöhön määrääminen, lomien peruminen ja keskeyttäminen sekä irtisanomisajan pidentäminen). Työnantajapuolikin tämän vaatimuksen ymmärsi, mutta riittävän ja tuntevan korvauksen saaminen olisi edellyttänyt valtion rahoitusta. Tehy ja Super ovatkin yhdessä esittäneet maan hallitukselle vetoamuksen koronalisän rahoituksesta.
- [Vetoamuksessa](#) ei mainita nimeltä kaikkia tehyläisiä ammattiryhmiä, joihin korona vaikuttaa. Tarkoitus ei ole ollut rajata mitään ammattiryhmiä pois vaan pikemminkin tehdä esityksestä mahdollisimman selkeä ja ymmärrettävä vastaanottajalle. Tehy ajaa koronalisää kaikille niille, joiden työhön se on vaikuttanut.
- Valtakunnansovittelijan ratkaisuesityksessä oli myös koronalisä, mutta se oli täysin riittämätön ja kaiken lisäksi siihen käytetty raha olisi ollut pois palkankorotuksista. Esityksen mukainen koronalisä olisi maksettu hyvin suppealle sote-alan ammattilaisten joukolle, johon olisivat myös lääkärit sisältyneet. Jos sovittu koronalisä olisi tullut kaikille, sitä olisi maksettu yhden kerran muutamia kympejä. Kaiken lisäksi kohdentumisesta olisi päättänyt kokonaan työnantaja, ja valtaosa koko lisästä olisi hyvin todennäköisesti suunnattu lääkäreille.

Miksi kiky-tunnit eivät poistuneet heti vaan vasta elokuussa?

- Elokuun loppu on neuvotteluissa saavutettu kompromissi. Kuntatyönantajan tavoitteena oli saada kiky-tunnit jäämään pysyviksi. Muilla aloilla kiky-tunnit ovat poistuneet työehtosopimuksista keskimäärin 2-3 kk kuluessa edellisen sopimuskauden päättymisestä.

Mitä joustoja kiky-tuntien poistumisesta sovittiin?

- Joustot koskeva mm. työaikapankkia, lomarahen vaihtoa, neljän viikon työaikajaksoa ja yövuoroa.
- Liukuvan työajan plussasaldoa kasvatettiin 40 tunnista 50 tuntiin.
- Lomarahen vaihtaminen vapaaksi on aiemmin vaatinut työnantajan ja ammattiosaston tekemän paikallisen sopimuksen. Jatkossa työntekijä ja työnantaja voivat suoraan sopia lomarahen vaihtamisesta vapaaksi.
- Jaksotyössä voidaan käyttää jatkossa yhden kerran neljän viikon työaikajaksoa silloin, kun työaikajaksoon sisältyy useampi arkipyhä. Aiemmin KVTES:ssä ei ollut mitään määräystä siitä, että arkipyhälyhennys pitäisi myös jaksotyössä antaa kokonaisina vapaapäivinä. Nyt sinne saatiin määräys, jonka mukaan neljän viikon työaikajaksoa

käytettäessä tulee antaa arkipyhälyhennyksenä vähintään yksi keskimääräisen työpäivän pituinen vapaapäivä.

- Jaksotyössä voidaan käyttää neljän viikon työaikajaksoa jatkossa myös silloin, jos työntekijä tekee osa-aikatyötä tai vakituista yövuoroa ja työajan tasaamiselle neljälle viikolle on tarve.
- Jaksotyössä yövuoron enimmäispituus nousi 10 tunnista 11 tuntiin. Tämä on ollut aiemminkin mahdollista paikallisella sopimuksella sekä psykiatrisissa sairaaloissa ja kehitysvammalaitoksissa, mutta nyt käyttöala siis laajeni.

Voinko vaihtaa lomarahaa vapaaksi jo tänä kesänä?

- Uuteen työehtosopimukseen tuli uusi määräys, jonka mukaan työntekijä voi sopia lomarahän vaihtamisesta työnantajan kanssa. Tämä määräys tulee voimaan vasta 31.8.2020. Ennen elokuun loppua lomarahän vaihtaminen on mahdollista vain, jos ammattiosasto ja työnantaja ovat tehneet asiasta paikallisen sopimuksen. Käänny Tehyn luottamusmiehen puoleen. Hän osaa kertoa onko työpaikallasi paikallista sopimusta lomarahän vaihtamisesta.